

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 21 lutego 2017 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt XVIII C 4288/16, z powództwa A. G. przeciwko I. G. i J. G., o zapłatę, Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi XVIII Wydział Cywilny zasądził solidarnie od pozwanych I. G. i J. G. na rzecz powódki A. G. kwotę 1.949 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 20 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 1.247 tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd I instancji dokonał następujących ustaleń faktycznych i ocen prawnych:

W dniu 9 października 2015 roku powódka zakupiła w sklepie prowadzonym przez pozwanych, wspólników spółki cywilnej (...), telefon komórkowy marki H. (...) G. On Silver o nr (...) za kwotę 1.949 zł. W dniu 25 lutego 2016 roku II Komisariat Policji K. Miejskiej w Ł. zabrał powyższy telefon komórkowy z uwagi na fakt, iż stanowił on własność innej osoby. Powódka na tę okoliczność otrzymała spis i opis zabranych rzeczy. Pismem z dnia 14 marca 2016 roku powódka wezwała pozwanych do zapłaty kwoty 1.949 zł lub ewentualnego dostarczenia rzeczy wolnej od wady prawnej.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że powództwo jest zasadne w całości. Wskazał, że między stronami zawarta została umowa sprzedaży. Podkreślił, że zgodnie z art. 535 k.c. przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Sprzedawca jest odpowiedzialny względem kupującego, jeżeli sprzedana rzecz ma wadę fizyczną lub prawną (art. 556 k.c.). Wada fizyczna polega na niezgodności sprzedanej rzeczy z umową (art. 556¹ k.c.). W szczególności rzecz sprzedana jest niezgodna z umową (sprzedaży), jeżeli:

1. nie ma właściwości, które rzecz tego rodzaju powinna mieć ze względu na cel w umowie oznaczony albo wynikający z okoliczności lub przeznaczenia;
2. nie ma właściwości, o których istnieniu sprzedawca zapewnił kupującego, w tym przedstawiając próbkę lub wzór;
3. nie nadaje się do celu, o którym kupujący poinformował sprzedawcę przy zawarciu umowy, a sprzedawca nie zgłosił zastrzeżenia co do takiego jej przeznaczenia;
4. została kupującemu wydana w stanie niezupełnym.

Sąd Rejonowy argumentował, że stosownie do treści art. 560 k.c. jeżeli rzecz sprzedana ma wadę, kupujący może złożyć oświadczenie o obniżeniu ceny albo odstąpieniu od umowy, chyba że sprzedawca niezwłocznie i bez nadmiernych niedogodności dla kupującego wymieni rzecz wadliwą na wolną od wad albo wadę usunie. Ograniczenie to nie ma zastosowania, jeżeli rzecz była już wymieniona lub naprawiana przez sprzedawcę albo sprzedawca nie uczynił zadość obowiązkowi wymiany rzeczy na wolną od wad lub usunięcia wady. W myśl zaś art. 568 § 1 k.c. § 1 sprzedawca odpowiada z tytułu rękojmi, jeżeli wada fizyczna zostanie stwierdzona przed upływem dwóch lat, a gdy chodzi o wady nieruchomości - przed upływem pięciu lat od dnia wydania rzeczy kupującemu. Jeżeli kupujący jest konsumentem a przedmiotem sprzedaży jest używana rzecz ruchoma, odpowiedzialność sprzedawcy może zostać ograniczona, nie mniej niż do roku od dnia wydania rzeczy kupującemu. Sąd meriti podkreślił, że w niniejszej sprawie szczególnego znaczenia nabiera należyte ustalenie rozkładu ciężaru dowodu. Wskazał, że zgodnie z art. 187 § 1 pkt. 2 k.p.c. powód ma obowiązek przytoczyć okoliczności faktyczne uzasadniające jego żądanie, a w miarę potrzeby również właściwość sądu. Jest to granica ciężaru dowodu spoczywającego na powodzie, albowiem ma on wykazać te okoliczności, które warunkują zasadność jego roszczenia. Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zgodnie z przepisem art. 3 k.p.c., strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody. Sąd Rejonowy argumentował, że to na stronie powodowej spoczywa ciężar dostarczenia sądowi materiału dowodowego, na podstawie którego mógłby on przekonać się o prawdziwości faktów uzasadniających żądanie, czyli na wykazaniu słuszności żądania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2000r., III KKN

17/00). Sąd wskazał, że reguła dotycząca ciężaru dowodu nie może być rozumiana w ten sposób, że zawsze, bez względu na okoliczności sprawy, spoczywa on na stronie powodowej. Jeżeli strona powodowa udowodniła fakty przemawiające za zasadnością powództwa, to na stronie pozwanej spoczywa ciężar udowodnienia ekscepcji i faktów uzasadniających jej zdaniem oddalenie powództwa (wyrok Sądu Najwyższego – Izba Cywilna i Administracyjna z dnia 20 kwietnia 1982 r. I CR 79/82). Sąd I instancji argumentował dalej, że strona pozwana zakwestionowała powództwo w całości. Na potwierdzenie istnienia wady sprzedanego telefonu komórkowego powódka przedstawiła spis i opis sporządzony w trybie art. 217 k.p.k. zgodnie, z którym rzeczy mogące stanowić dowód w sprawie lub podlegające zajęciu w celu zabezpieczenia kar majątkowych, środków karnych o charakterze majątkowym, przepadku, środków kompensacyjnych albo roszczeń o naprawienie szkody należy wydać na żądanie sądu lub prokuratora, a w wypadkach niecierpiących zwłoki - także na żądanie Policji lub innego uprawnionego organu. Z dokumentu przedstawionego i okoliczności sprawy wynika, że zakupiony od pozwanych telefon został zatrzymany z uwagi na to, iż stanowi on własność osoby trzeciej. W ocenie Sądu Rejonowego powódka udowodniła, że rzecz sprzedana stanowiła własność osoby trzeciej, a co z tym związane posiada wadę prawną. W tych okolicznościach Sąd Rejonowy uznał, że doszło do wykazania terminowego i skutecznego odstąpienia od umowy z uwagi na wady prawne rzeczy sprzedanej. Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd I instancji uwzględnił żądanie strony powodowej w zakresie należności głównej oraz roszczenie odsetkowe (art. 481 § 1 k.c.). O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. i zasądził od strony przegrywającej na rzecz powódki kwotę 1.247 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, wskazując, że na koszty poniesione przez stronę powodową złożyło się: wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 1.200 zł według stawek minimalnych wraz z opłatą od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz kwota 30 zł tytułem poniesionej opłaty od pozwu.

Apelację od powyższego wyroku wnieśli pozwani, zaskarżając orzeczenie w całości. Zaskarżonemu wyrokowi pozwani zarzucili: I. naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na rozstrzygnięcie sprawy tj. art. 233 k.p.c. poprzez sprzeczną z zasadami doświadczenia życiowego ocenę dowodu w postaci dokumentu zatytułowanego „spis rzeczy i opis rzeczy” i wywiedzenie na jego podstawie wniosku, że sprzedany powódce przez pozwanych telefon komórkowy stanowi przedmiot pochodzący z kradzieży, a tym samym dotknięty jest wadą prawną; II. naruszenie przepisów prawa materialnego tj.: 1. art. 6 k.c. poprzez przyjęcie, że na pozwanych spoczywał ciężar wykazania, że sprzedany powódce telefon komórkowy nie stanowi przedmiotu pochodzącego z kradzieży; 2. art. 560 k.c. poprzez jego zastosowanie w sytuacji, gdy powódka nie udowodniła zasadności twierdzenia o istnieniu wad prawnych zakupionego u pozwanych telefonu, a tym samym nie wykazała przesłanek odstąpienia od umowy sprzedaży. W konsekwencji zgłoszonych zarzutów skarżący wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanych kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie w całości i zasądzenie od pozwanych solidarnie na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Na wstępie wyjaśnić należy, że niniejsza sprawa była rozpoznawana w postępowaniu uproszczonym, w związku z czym Sąd Okręgowy na podstawie art. 505¹⁰ § 1 i § 2 k.p.c. orzekł na posiedzeniu niejawnym w składzie jednego sędziego. Zaznaczyć także należy, że w postępowaniu uproszczonym zgodnie z art. 505⁹ § 1¹ k.p.c. apelację można oprzeć tylko na zarzutach naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, bądź naruszenia przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy. Natomiast w myśl art. 505¹³ § 2 k.p.c. jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

W złożonej apelacji skarżący podnoszą zarzuty dotyczące wadliwego ustalenia stanu faktycznego, a zatem naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. W pierwszej kolejności należy zatem odnieść się do ich treści, bowiem tylko prawidłowo ustalony stan faktyczny daje podstawę do kontroli poprawności zastosowania prawa materialnego. Ustalony przez Sąd I

instancji stan faktyczny Sąd Okręgowy przyjął za własny bowiem wyprowadzony on został z dowodów, których ocena odpowiada wszelkim wskazaniom powołanego wyżej przepisu. Ocena wiarygodności i mocy dowodów jest podstawowym zadaniem sądu orzekającego, wyrażającym istotę sądenia, a więc rozstrzygnięcia kwestii spornych w warunkach niezawisłości, na podstawie własnego przekonania sędziego przy uwzględnieniu całokształtu zebranego materiału (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 1996 r., II CRN 173/95, LEX nr 1635264). Skuteczne przedstawienie zarzutu naruszenia przez sąd art. 233 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania, lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 5 sierpnia 1999 r., II UKN 76/99, OSNAPiUS 2000, nr 19, poz.732; z dnia 10 kwietnia 2000 r., V CKN 17/2000, OSNC 2000, nr 10, poz. 189; z dnia 10 stycznia 2002 r., II CKN 572/99, LEX nr 53136; z dnia 27 września 2002 r., II CKN 817/00, LEX nr 56096). W szczególności postawienie zarzutu obrazy art. 233 § 1 k.p.c. nie może polegać na zaprezentowaniu przez skarżących stanu faktycznego przyjętego przez nich na podstawie własnej oceny dowodów. Skarżący mogą tylko wykazywać, posługując się wyłącznie argumentami jurydycznymi, że Sąd rażąco naruszył ustanowione w wymienionym przepisie zasady oceny wiarygodności i mocy dowodów oraz że naruszenie to miało wpływ na wynik sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000 r., I CKN 1169/99, OSNC 2000/7-8 poz. 139; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2000 r., V CKN 17/2000, OSNC 2000/10 poz. 189). Takiej argumentacji pozwani jednak w apelacji nie przedstawiają. Zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. apelujący utożsamiają w istocie z niezasadnym w ich ocenie dokonaniem przez Sąd I instancji sprzecznej z zasadami doświadczenia życiowego oceny dowodu w postaci dokumentu zatytułowanego „spis rzeczy i opis rzeczy” i na jego podstawie wywiedzenie wniosku, że sprzedany powódce przez pozwanych telefon komórkowy stanowił przedmiot pochodzący z kradzieży, a tym samym dotknięty był wadą prawną. Zarzut ten jest oczywiście chybiony, gdyż Sąd Rejonowy ocenił całość zgromadzonego materiału dowodowego w sposób nie uchybiający treści art. 233 § 1 k.p.c., zaś pozwani nie przedstawili żadnych argumentów mogących podważyć trafność tej oceny.

Rozpoznając zarzut obrazy art. 6 k.c., którego to naruszenia pozwani upatrywali w tym, że powódka nie wykazała w związku z podejrzeniem jakiego przestępstwa zatrzymano telefon, Sąd Okręgowy uznał, że jest on niezasadny. Podkreślić należy, że powódka złożyła do akt spis i opis zabranych rzeczy - sporządzony przez II Komisariat Policji K. Miejskiej w Ł. i konsekwentnie zeznawała, że ze słów policjanta czerpie wiedzę, że telefon był kradziony (e-protokół – płyta CD – k. 48). Pozwani tymczasem nie stawili się nawet na rozprawę. Nie złożyli żadnych wniosków dowodowych, a jedynie twierdzili, że powódka nie wykazała zasadności roszczenia. Pozwani podnoszą, że nie byli stroną postępowania przygotowawczego, co uniemożliwiło im złożenie stosownych wniosków dowodowych. Argument ten nie może być jednak uznany za zasadny. Nie było bowiem żadnych przeszkód, aby apelujący zgłosili wniosek o zwrócenie się przez Sąd do II Komisariatu Policji K. Miejskiej w Ł. z zapytaniem, czy sprzedany przez nich telefon stanowi przedmiot pochodzący z kradzieży, czego nie uczynili. Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu I instancji, że skoro strona powodowa udowodniła fakty przemawiające za zasadnością powództwa, to na stronie pozwanej spoczywa ciężar udowodnienia ekscpeji i faktów uzasadniających jej zdaniem oddalenie powództwa. Pozwani natomiast nie wykazali żadnej inicjatywy dowodowej. Podkreślić trzeba, że instytucja ciężaru dowodu nie ma jednorodnego charakteru, skoro odnosi się do niej zarówno art. 6 k.c. jak i art. 232 k.p.c. Przepis prawa materialnego określa na czyje ryzyko idzie nieudowodnienie określonego faktu. Z kolei art. 232 k.p.c. stanowi procesowe narzędzie za pomocą, którego strony mogą osiągnąć skutek w postaci udowodnienia dla nich korzystnych faktów istotnych z punktu widzenia dochodzonego roszczenia w znaczeniu materialnoprawnym. Artykuł 6 k.c. zawiera normę decyzyjną, pozwalającą ocenić wyniki przeprowadzonego postępowania dowodowego. Przepis art. 6 k.c. ustala jedynie ogólną zasadę rozkładu ciężaru dowodu i określa reguły dowodzenia, nie stanowi natomiast samodzielnej podstawy rozstrzygnięcia, wobec czego powołanie go w apelacji nie może być skuteczne bez wskazania przepisu prawa materialnego konkretyzującego rozkład ciężaru dowodu w danym wypadku. Zasadne kwestionowanie prawidłowości uznania przez sąd, że przeprowadzone w sprawie dowody nie są wystarczające do przyjęcia za udowodnione okoliczności, których ciężar udowodnienia spoczywał na danej stronie procesu, może nastąpić w drodze zarzutu naruszenia odpowiednich przepisów postępowania, nie zaś przepisu art. 6 k.c. Nie reguluje on bowiem kwestii oceny skuteczności wykazania dowodzonych okoliczności, ponieważ ta kwestia podlega ocenie w świetle przepisów

procesowych. O naruszeniu przepisu art. 6 k.c. można by zatem mówić dopiero wówczas, gdyby sąd orzekający przypisał obowiązek dowodowy innej stronie, niż tej, która z określonego faktu wywodzi skutki prawne, a taka sytuacja w przedmiotowej sprawie nie miała miejsca.

W tym stanie rzeczy Sąd Rejonowy trafnie wskazał, że materialnoprawną podstawę roszczenia powódki stanowi art. 556 k.c. w związku z art. 560 § 1 k.c., które to przepisy przewidują ochronę kupującego za wady prawne rzeczy sprzedanej. Jak słusznie podnosi powódka w odpowiedzi na apelację, pozwani wezwani do wymiany telefonu na wolny od wad, nie ustosunkowali się do wezwania. Jeżeli natomiast sprzedawca chce się uwolnić od odpowiedzialności z tytułu rękojmi za wady rzeczy, to musi udowodnić, że kupujący wiedział o wadzie (art. 557 k.c.). Takich zaś okoliczności skarżący nie wykazują. Powódka natomiast w sposób prawidłowy skorzystała z przysługujących jej uprawnień z tytułu rękojmi za wady prawne rzeczy. Kwestię tę, jak wcześniej wskazano, normuje art. 560 § 1 k.c. zgodnie z którym jeżeli rzecz sprzedana ma wady, kupujący może od umowy odstąpić albo żądać obniżenia ceny, które to uprawnienia mają charakter równorzędny, co oznacza, że dokonanie wyboru jednego z nich wiąże kupującego. Strona korzystająca z instytucji rękojmi winna zatem dokonać wyboru jednego z przysługujących jej uprawnień i złożyć stosowne oświadczenie woli w terminie, o którym mowa w art. 568 § 1 k.c. lub art. 576 § 1 k.c. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 5 marca 2009 r., V ACa 484/08, LEX Nr 508538), co bez wątpienia powódka uczyniła, wykazując jednocześnie zasadność roszczenia.

Uwzględniając powyższe rozważania Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację pozwanych.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c., w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. zasądając od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwotę 450 zł, którą stanowi wynagrodzenie pełnomocnika - ustalone na podstawie § 10 ust.1 pkt 1 w zw. z § 2 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie, w brzmieniu obowiązującym od dnia 27 października 2016 roku (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1800, ze zm.).